

บทคัดย่อ

ความเป็นมา

ปัญหาสารเสพติดเป็นปัญหาเรื้อรังที่น่าจะทำการศึกษาเพื่อให้ได้แนวทางในการเฝ้าระวังติดตามปัญหาที่รวดเร็วขึ้น และเป็นการสะท้อนสถานการณ์ปัญหาที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น การเฝ้าระวังสถานภาพอุปทาน อุปสงค์และผลกระทบของการใช้สารเสพติดในประเทศไทย โดยทั่วไปสามารถศึกษาได้จากข้อมูลในระบบปกติ ซึ่งไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้ใช้สารเสพติดในสถานบันเทิง การนำรูปแบบการสำรวจที่ใช้ได้ดีในต่างประเทศมาปรับใช้ในพื้นที่ของอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น การสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษารูปแบบ ชนิด และปริมาณการใช้สารเสพติดเพื่อความบันเทิงชนิดต่างๆ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสภาวะแวดล้อมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเสี่ยงเขตเมืองจังหวัดเชียงใหม่ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการลดสถานการณ์การใช้สารเสพติดในพื้นที่เขตเมืองจังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีศึกษาภาคตัดขวางกลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในสถานบันเทิงจำนวน 104 ตัวอย่าง โดยสุ่มตัวอย่างให้เป็นตัวแทนของสถานบันเทิง กระจายตามช่วงวัน ช่วงเวลา และสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ใช้แบบสอบถามแบบตอบเองบนเครื่อง Pocket PC แบบสัมภาษณ์ตัวต่อตัว และสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลหาความแตกต่างตัวแปร การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ความแปรปรวน และวิเคราะห์แบบอุปนัย

ผลการวิจัย

พฤติกรรมการเคยใช้สารเสพติดมากกว่า 1 ชนิด ร้อยละ 70.2 เคยใช้เพียงชนิดเดียว ร้อยละ 29.8 การใช้สารเสพติดในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาสูงถึงร้อยละ 99.0 การใช้สารเสพติดมากกว่า 1 ชนิด ร้อยละ 69.2 ประเภทสารเสพติดที่ใช้ในการเสพ เช่น “ยาอี กัญชา ยาบ้า ผีน” “กัญชา ยาอี ยาเค ไอซ์ ยาบ้า” “กัญชา ยาอี ยาเค ไอซ์ ยาบ้า กาว ผงขาว” รวมถึงการนำยารักษาโรคประเภท ยานอนหลับ ยากล่อมประสาท ยาคลาย

เครียด และแก้อ มาเสพร่วมกับสารเสพติดชนิดอื่น หรือเพื่อทดแทนด้วยเหตุผลที่ว่ามียาราคาถูกกว่า หาง่ายกว่า ส่วนใหญ่จะถูกชักชวนด้วยเพื่อน รุ่นพี่ แฟน และรวมถึงการอยากลองเอง ในการเสพรหรือปาร์ตี้จัดในกลุ่มเพื่อนที่สนิทกันประมาณ 3-6 คน รวมเงินกันซื้อสำหรับสารเสพติดที่มีราคาแพง หรือบางครั้งผู้ขายนำมาให้เนื่องในวันเกิดของสมาชิกในกลุ่ม

เมื่อพิจารณาย้อนหลังไป 6 ปี ตั้งแต่ช่วงหลังจากประกาศสงครามยาเสพติดในปี 2546 เป็นต้นมาพบว่า แนวโน้มการใช้สารเสพติดประเภท กัญชา ยาไอซ์ ยาเค ไอซ์ ยาบ้าและเฮโรอีนในกลุ่มผู้ใช้บริการสถานบันเทิงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะยานอนหลับ ยาคลายเครียดที่กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง เมื่อนำอายุที่เริ่มใช้สารเสพติดมาพิจารณาด้วย พบว่าสารเสพติดประเภทส่วนใหญ่เริ่มใช้ครั้งแรกอายุน้อยกว่า 20 ปี พิจารณามีแนวโน้มอายุที่เริ่มใช้น้อยลง การได้มาซึ่งสารเสพติดส่วนใหญ่จะได้จากเพื่อน รองมาจากคนขาย ยังคงนิยมใช้สารเสพติดในสถานบันเทิง (เค/ผับ) คอนโด/หอพักก่อนที่จะไปใช้บริการสถานบันเทิง วิธีการติดต่อเพื่อให้ได้สารเสพติดส่วนใหญ่ใช้วิธีการโทรศัพท์ติดต่อคนขายให้เอามาส่งที่นัดหมาย หาซื้อได้บริเวณด้านในสถานบันเทิง และได้ฟรีในสถานบันเทิง ตามลำดับ นอกจากนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของสารเสพติดที่จำหน่ายโดยนำมาผสมกับเครื่องดื่มประเภทต่างๆ เช่น เครื่องดื่มประเภท RTD กาแฟ เพื่อความง่ายต่อการจำหน่าย การเสพร และที่สำคัญเพื่อความปลอดภัยจากการถูกจับกุม

ผลกระทบจากการใช้สารเสพติดในกลุ่มผู้เสพรที่ใช้บริการสถานบันเทิงโดยได้รับผลกระทบที่รุนแรงจากสารเสพติดที่เพิ่มมากขึ้นโดยจากการแสดงออกของอาการ อ่อนเพลีย ปวดหัว ไม่มีแรง ปวดเมื่อย ปวดตามร่างกายเจ็บหน้าอก มือสั่น กระวนกระวาย และประสาทหลอน มีอยู่จำนวนหนึ่งเคยได้รับการบำบัดรักษายาเสพติดและการถูกดำเนินคดี

อภิปราย

กลุ่มผู้ใช้บริการสถานบันเทิงมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมาใช้สารเสพติดมากกว่า 1 ชนิดมากขึ้น โดยนำสารเสพติดประเภทอื่นๆ มาใช้ร่วมด้วยเพื่อให้เกิดความบันเทิงมากยิ่งขึ้น สารเสพติดที่นำมาใช้ร่วมหรือทดแทน เช่น ยาบ้า กัญชา สารระเหย ยานอนหลับ ยากล่อมประสาท และยาคลายเครียด การใช้มาตรการปราบปรามสารเสพติดเพียงชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือเฉพาะพื้นที่กลับส่งผลให้มีการแพร่หลายของสารเสพติดชนิด และพื้นที่อื่นมากขึ้น โดยเฉพาะสารเสพติดที่มีการใช้ในเขตเมือง